

HARKU VALLA TEATAJA

Harku valla
ametlik häälekandja.
Ilmub kaks korda kuus.

Neljapäev,
11.10.2012
Nr. 19(315)

Teekond rattaga
Tabasalust Piritale
on ohtlik.

LIISI RIST
Profijalgrattur Tabasalust

TÄNA LEHES

Muudatused maamaksu- soodustuses

Järgmise aasta jaanuarist kehtima hakkav maamaksuseaduse muudatus toob Harku valla elaniku jaoks kaasa uue korra maamaksusoodustuse saamisel. Maaomanikule säilivad maksusoodustused kodualuse maa osas endises ulatuses, kuid muutuvad soodustuse saamise reeglid. / LK 2

Kuidas töötab uus piletisüsteem?

Pealinna ja Harjumaa ühine kaart kehtib kolmandat nädalat. Harku Valla Teataja uuris koos Harjumaa Ühistranspordikeskuse tegevjuhi Ago Kokseriga, kuidas uus süsteem Tallinna-Tabasalu vahel töötab. / LK 3

Tabasalu tüdruk Itaalias

Septembris peetud jalgratta maanteeõidu maailmameistrivõistluste eel allkirjastas Tabasalu tüdruk Liisi Rist aastase profilepingu Itaalia naiskonnaga S.C. Michela Fanini Rox. Sama klubi eest võistleb ka Grete Treier. / LK 4

Keegi meist ei suuda arengut ette prognoosida veerand sajandiks. / LK 2

MEELIS HÄRMS
Vallavolikogu majanduskomisjoni esimees

Aasta õpetaja – kiitus kolleegidelt, tänu lastelt

Läinud neljapäeval, päev enne õpetajate päeva, õnnitles Harju maavanem Ülle Rajasalu Harjumaa parimaid pedagooge. Aasta Õpetaja tiitli pälvis 10 õpetajat, nende hulgas ka Tabasalu ühisgümnaasiumi geograafiaõpetaja Valve Meesak.

ÜLO RUSSAK
vallaleht@harku.ee

Aasta Õpetaja austava nimetuse pälvimisest sai Valve Meesak teada juba kaks nädalat enne pidulikku päeva. Ja õige kummalisel kombel – mailiga Soomest. Sinna kolinud endine õpilane oli märganud head uudist internetis ja saatis heale õpetajale rõõmustava maili.

“Kui siis kooli läksin, olid paljudel klassis nutitelefonid pihus, näod säramas, näitasid Facebookis, kus oli tõesti tiitel kirjas. Õpilased rõõmustasid koos minuga,” naerab nüüd värske Aasta Õpetaja. Ja tunnistab siis ausalt – natuke ebamugav tunne oli ka.

“Teadsin küll, et olen nominendiks seatud, aga mina ju seal maavalitsuse kodulehel ei käi, “Harju Elu” loen harva. Nii et seekord olid õpilased targemad,” on Valve Meesak uhke oma kasvandike üle.

Geograafist õpetaja

Siis, nädal hiljem, tuli kooli ka ametlik teada maavalitsusest. Ja läinud reedel, õpetajate päeval, olid kõik pedagoogid aulas koos – tunde andsid noorematele selle päeva kombe kohaselt 12. klassi õpilased – ja “direktor” Hans Velling (ka 12. klassist) pidas kokkutulnud pedagoogidele kõne. Õnnitles kõiki, eriti muidugi Aasta Õpetajat. Siis sai sõna ka õige koolijuht Carolin Kadaja, kes andis edasi koolipoolseid õnnitlusi.

“Peale ülikooli lõpetamist ei tahtnud ma mingil juhul õpetajaks saada,” mõtiskleb värskest pärjatud pedagoog tagantjärele. “Juba tollal oli õpetajaamet noorte seas väga ebapopulaarne. Lõpetasin Tartu ülikooli geograafina, kaasa sain ka pedagoogi kutse. Tööle läksin aga hoopiski Türi keskkonnametisse. Seal käisin küll aeg-ajalt kooli tunde and-

CAROLIN KADAJA
Tabasalu Ühisgümnaasiumi
direktor

Õpetaja Valve Meesak on Tabasalu ühisgümnaasiumi geograafiaõpetaja, reaali- ja loodusainete õpetooli juhataja ja lisaks ka 11. klassi juhataja. Valvel on hea kontakt õpilastega ja nad hindavad teda kõrgelt: lapsed usaldavad talle oma muresid ning jagavad rõõme. Samas on ta nõudlik ja järjekindel õpetaja, kelle eestvedamisel on korraldatud koolis nii koolisiseid kui ka maakondlikke ainealaseid üritusi, viimati toimus näiteks maakondlik geograafia teemapäev. Valve on õpetajate esindaja ka kooli hoolekogus ja kui on mingil teemal arutelu või seisukoha kujundamine, siis on ta aktiivne kaasamõtlev. Noortematele õpetajatele on ta koolis mentoriks, kes aitab elutõdede ning oma kogemuste abil edasi jõuda. Igal juhul on ta õige inimene õiges kohas.

mas – kui näiteks õpetaja haigeks jäi – aga sellele elukutsel ma ei mõelnud.”

Uue aja tulek sundis palju inimesi ametit vahetama. Nii ka Valve Meesakut. Asutus, kus siis töötasin, likvideeriti ja just siis vajas kohalik kool geograafia õpetajat. Nii ma kooli sattusingi. Suure vaimustusega ma uut ametit vastu ei võtnud, mõningaid kogemusi mul küll oli, aga...” meenutab värskest pärjatud õpetaja.

Läks aga nii, et mida päev edasi, seda enam talle uus amet meeldima hakkas. Hakkas meeldima lastega tegelemine.

“Geograafiat on hea õpetada, huvitav ja eluline aine. Õpilased teavad, et tunnis räägitut-loetut läheb elus vaja. Piirid on lahti, maailm avatud. Teadmised erinevatest maa-dest, erinevatest kultuuridest kuluvad alati ära,” ütleb Meesak.

Ja oma aimest vaimustunud õpetaja, parajalt nõudlik, hak-

Tabasalu ühisgümnaasiumi geograafiaõpetaja Valve Meesak.

Ülo Russak

kas meeldima ka nendele, keda ta õpetas. Lastele.

Ühine keel

Valve Meesak: “Kontori-ametis oli tihti peale nii, et ootas päeva lõppu, töö muutus rutiiniks. Õpetajal ei ole aga ükski päev teisele sarnane. Huvitav on. Mis sellest, et tööd tuleb tublisti rohkem teha kui mõnel kontoritöötajal.”

Viisteist aastat õpetas ta lapsi Türil, nüüd viimased viis Tabasalu ühisgümnaasiumis.

“Ei anna võrreldagi neid kahte kooli, juba mastaabid on erinevad. Ka ollakse Tabasalus avatud rohkem uuendustele, võimalusedki selleks on lahedamad. Lapsed on aga ikka lapsed, olgu nad Türil või Ta-

basalus,” arvab Valve Meesak. Ja kõneleb, kuidas tema lastega ühise keele on leidnud. Geograafia algab küll seitsmendast klassist, aga hea õpetaja on tunde andnud ka noorematele, neljandatele klassidele.

“Neljandikud armastavad üksteise peale kaevata, käsi kogu aeg püsti. Eks siis tule neid selles suhtes manitseda, ei saa ju alati kaaslaste kohta kõike välja rääkida. Seitsmendikke ei tohi aga kunagi teiste ees noomida, nad on väga tundlikud. Nendega tuleb alati nelja silma all kõnelda, veenda.”

Kuidas paneb aga pedagoog, kes olemuselt sugugi liiga range ei tundu, terves klassis korra maksma?

“Kui sügisel uue klassiga alustan, tuleb esimene veerand olla range, hästi range. Vähe-malt näida nii. Kui juba kord majas, võib natuke ohje järele anda, hakata naljagi viskama,” teab Valve Meesak distsipliini retsepti.

ÕPETAJAL EI OLE AGA ÜKSKI PÄEV TEISELE SARNANE.

Õpilased on teda tänanud kõige sõbralikumana õpetaja tiitliga. Nii pole ainult maavalitsus ja kolleegid need, kes oskavad heast õpetajast lugu pidada. Oskavad hinnata ka õpilased.

See ongi ehk kõige olulisem, arvab õpetaja ise. Tänu õpilastelt.

VALLAVOLIKOGU
VEERGMEELIS HÄRMS
Vallavolikogu majanduskomisjoni esimeesUus tegevuskava
ilma vastuhäälteta

19. septembril oli meie valla volikogus arutusel senise arengukava muutmine. Arengukava, mis muutmist vajab, oli kinnitatud 31. märtsil 2011 volikogu määrusega nr 7 ja pidi põhimõtteliselt kehtima 2037. aastani. Areneb siis elu tõesti nii kiiresti, et ka dokumendid, mis on vastu võetud veerand sajandiks, tuleb vastuvõtmise hetke arvestades paari aasta pärast vananenuks kuulutada ja ringi teha?

Tegelikult see päris nii ei ole – arengukava uuendamisel tuleb lähtuda ennekõike kehtivast seadusandlusest. Vastavalt seadusele peab omavalitsuse arengukava olema nii pikk, kui pikk on omavalitsuse kõige pikem kohustus.

Näiteks kui vallas on võetud laen, mille tagasimakse lõpeb 2037, siis peab ka arengukava kehtima 2037. aastani. Realistidena tunnistagem ausalt – mitte keegi meist ei suuda arengut ette prognoosida veerand sajandiks. Eriti praegu, mil me ei tea, mida toob Euroopale, aga ka Eestile, homme päev.

Eurod mujalt

Samas peab seaduse järgi omavalitsus arengukava igal aastal täpsustama. Arengukaval on ka strateegiline lisa, tegevuskava, kus täpsustatakse, millal mingit tegevust valdas alustatakse ja millal planeeritakse lõpetada.

See dokument vaadatakse igal aastal põhjalikult üle ja tehakse vajalikud muudatused, sest nelja aasta peale suudame omavalitsuse arengut enam vähem ette prognoosida. Tuleb siiski ette, et mõne tegevuskavas ettenähtud tegevusega ei ole võimalik alustada või osutuvad nad pidevalt muutuvates oludes ebaotstarbekaks. Põhjus pole siin sugugi vallavalitsuse võimekuses või volikogu ettenägelikkuses.

Paljusid suuri projekte ei rahasta vald, vaid eurod tulevad meie hoopis mujalt – Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist, PRIA-st, Keskonnainvesteeringute Keskusest, MTÜde kaudu ja mujalt.

KÕIK VOLIKOGU
LIHKMED ON OODATUD
OMA VALLA ARENGUT
EDENDAMA.

Vald katab sellistest suurtest finantseeringutest ainult osa, tavaliselt 10-20 protsenti. Et aga mõnest fondist toetust saada (olgu tegu siis kergliiklustee ehitamise või mõne külakaja rajamisega), peab rajatis olema planeeritud strateegilisse arengukavasse või olema arengukava sõnaliselt osas.

See on muidugi volikogu opositsioonile hea kont närimiseks. Kui raha ei saada, on ju hea ette heita – volikogu majanduskomisjonil oli tegevus arengukavasse sisse kirjutatud, aga tegusid ei järgnenud.

Tavaliselt küll raha saadakse ja tegevus järgneb, aga siis... Arengukava kinnitab ikka volikogu. Majanduskomisjon juhtiva komisjonina valmistab otsused ette.

Üksmeel olemas

Selle pärast oli volikogu majanduskomisjoni istung, kus arutati arengukava muutmist, kõigile avatud. Kõik volikogu liikmed on oodatud oma valla arengut edendama. Olgu veel öeldud, et kui kolm aastat tagasi praegune volikogu tööd alustas, saime päranduseks väga laialivalguva tegevuskava – seal oli kirjas nii kaevude puhastamine kui lehtede riisumine.

Oleme nüüd oma tegevuskava üritanud konkreetseks viia – mida ehitame, mida rajame. Ja tavaliselt tegevuskava arutelul jõuame me üksmeelele – enamikes küsimustes näevad Harku valla arengut ühte moodi nii opositsioon kui koalitsioon. Mis olid siis tähtsamad punktid, mida viimasel arengukava arutelul muutisime, valla arenguga kooskõlla viisime?

2005. aastal planeeriti ehitada algkool Rannamõisa. Paraku näitab rahvastiku statistika, et kõige kiiremini arenevad piirkonnad on meil Muraste ja Vääna-Jõesuu. Nii loobusimegi Rannamõisa kooli rajamise ideest, seda enam, et Vääna-Jõesuu kooli projekteeimine on lõppenud, Murastes on aga detailplaneering menetluses.

Vääna-Jõesuu kooli ehitusega loodame alustada veel sellel aastal ja sealsetele lastele on esimeks koolipäevaks tõenäoliselt 1. september 2013. Peale seda liigume edasi Muraste kooli plaanidega. Mõlemad koolid on esialgu ette nähtud kuueklassiliseks, kummaski paarsada õpilast.

Endises arengukavas oli planeeritud spordikeskuse juurde ka jäähall. Sellest projektist pole volikogu loobunud, aga ei taha ka valla maksu- maksja raha nimetatud rajatisele kulutada. Et aga ala, kuhu tahame jäähalli rajada, on reformimata riigimaa, siis tahame jäähalli rajamisplaani maa reformituks ehk munitsipaalomandisse saada. Kas lei- dub tulevikus ka investor, kes jäähalli ehitab, näitab aeg.

Muidugi võib öelda, et mil- leks veel iluuisutamiseareen, lähim asub ju kohe Tallinna piiril, Öismäel. Samas aga võib vielda – meie sõprusvalda Eurat külastades veendusime, kui hästi on Soomes välja arendatud jäähallide võrk. Pealegi – basseini juurde jäähalli rajamine säästab energiat. Energia, mis kulub vee soojendamiseks, saab samas muundada ka vee jahutamiseks. Uus arengukava kinnitab volikogus ilma vastuhäälteta. Uut kava vt kodulehelt.

Uuel aastal laekub
postkasti maamaksuteade

Järgmise aasta jaanuarist kehtima hakkav maamaksuseaduse muudatus toob Harku valla elaniku jaoks kaasa uue korra maamaksusoodustuse saamisel. Maaomanikule säilivad maksusoodustused kodualuse maa osas küll endises ulatuses, kuid muutuvad soodustuse saamise reeglid.

KATRIN ROMANENKOV
vallaleht@harku.ee

Harku vald on 2011. ja 2012. aastal kasutanud maamaksuseaduses ette nähtud võimalust ja vabastanud oma elanikud kodualuse maa maksust seaduses lubatud 1,0 ha ulatuses. Maksuvabastuse saamiseks pidid koduomanikud esitama maksuperioodile eelneva aasta lõpus vastava taotluse.

Käesoleva aasta lõpus sellist taotlust esitama ei pea. 1. jaanuarist 2013 hakkab kehtima seadusemuudatus, mis vabastab kõik Eesti koduomanikud kodualuse maa maksust kuni 1500 m² ulatuses. Selles osas maksuvabastust taotleda ei ole vaja, kuid hoolitseda tuleks

Pane tähele!

- Maamaksuvabastuse taotlust 2013. aastaks ei ole vaja esitada.
- 2013. aastal väljastab maksu- ja tolliamet maksuteated elanikele, kelle kinnistud on suuremad kui 1500 m².
- Harku valla elanik peab tasuma maksu- ja tolliametile teatistes ette nähtud maamaksu summa.
- Peale maamaksu tasumist tuleb vallavalitsusele esitada maamaksu toetuse taotlus, mille alusel kompenseeritakse maamaksu tasumine kuni 1 ha ulatuses.
- Toetuse taotlusi saab esitada kuni 2013. aasta lõpuni.

selle eest, et inimese rahvastikuregistrijärgne elukoht oleks temale kuuluval maal asuvas elamus. Kahjuks on seadusemuudatusega kaotatud ära kohaliku omavalitsuse õigus anda oma elanikele lisaks riigi kehtestatud 1500 ruutmeetrile veel täiendavat maksuvabastust.

Reeglid muutuvad

Kuna Harku valla koduomanikud satuvad seadusemuudatuse tagajärjel senisest halvemasse olukorda, võttis vallavolikogu septembri istungil vastu maamaksu toetust puudutava määruse, mis tagab vallaelanikele samas mahus maksusoodustuse ka 2013.

aastaks. Määruse kehtestamisega soovitakse jätkata oma elanike toetamist maamaksukohustuse täitmisel ja näha se võimalus valla elanikeregistris olevatele koduomanikele saada lisaks riigi poolt ettenähtud maamaksuvabastusele veel maamaksutoetust. Sisuliselt tähendab see seda, et Harku valla elanikele säilivad maksusoodustused kodualuse maa osas endises ulatuses, kuid muutuvad soodustuse saamise reeglid.

Esita taotlus

Elaniku jaoks kõige suu- rem muudatus võrreldes kahe varasema aastaga seisneb selles, et enne aastalõppu ei ole

maamaksuvabastuse taotlust vaja esitada. Kui elaniku kinnistu on suurem riigi poolt maksust vabastatavast mää- rast, saab ta järgmise aasta alguses maksu- ja tolliametilt maamaksuteatise, mille alusel tuleb maamaks tasuda. Pärast maamaksu täies ulatuses tasumist on tal võimalik saada vallavalitsuselt maamaksutoetust.

Toetuse saamiseks ehk 2013. aasta maamaksu kom- penseerimiseks tuleb esitada vallavalitsusele taotlus ja seda saab esitada kuni 2013. aasta lõpuni. Toetust saab taotleda füüsilise isik, kelle elukoht rahvastikuregistri andmete kohaselt on 31. detsembri 2012. seisuga Harku vallas.

Toetust saab taotleda taot- leja omandis oleva elamumaa sihtotstarbega maa või maa- tulundusmaa sihtotstarbega maa koosseisus oleva elamu aluse õuema eest. Toetuse aluse maa hulka loetakse kuni ühe hektari ulatuses elamumaa sihtotstarbega maaüksus ning maatulundusmaa sihtotstarbe- ga maaüksuse koosseisus olev õuema kolvik. Selgitusi ja täiendavat informatsiooni saab Harku vallavalitsuse üld- telefonilt 600 3848.

Sügislehti ja muid aiapäätmeid saab korraka ära anda kuni 0,4 m³ ehk neli 100-liitrist kotitait.

Internet

Puulehed saab tasuta ära anda

Sügise saabumisega on meie haljasalad ja murud tänu puudele langevatele lehtedele muutunud ilusaks ja värvikirevaks. Kui sügislehtedes on küllalt sahastatud, tekib palju- del eramajade omanikel ja korteriühistutel mure, mida teha, kui lehti ei ole omal kinnistul võimalik komposteerida ning märgi aiapäätmeid põle- tada ei tohi.

Siin tuleb Harku vallavalit- sus oma elanikele appi ja pak- kub tasuta lehtede vastuvõt- mist jäätmejaamas Tabasalus Kooli tn 5a. Sügislehti ja muid aiapäätmeid võib korraka tuua kuni 0,4 m³ ehk neli 100-liitrist kotitait.

Jäätmejaam on avatud igal

neljäpäeval ja reedel kell 14-19 ning laupäeval ja pühapä- val kell 10-15. Riiklikel püha- del on jäätmejaam suletud. Jäätmete üleandmiseks tuleb pöörduda jäätmejaama töötaja poole. Vastu võetakse ainult nimetatud jäätmeid ja ainult jäätmejaama lahtioleku aega- del. Jäätmejaama värava taha jäätmeid jätta ei tohi!

Lisaks võetakse jäätmejaa- mas eraisikutelt tasuta vastu:

- sõiduauto vanarehve (ku- ni 8 tükki);
- kompleksseid elektroo- nikaromusid (külmkapid, pe- sumasinad, elektripliidid, tele- viisorid, raadiod jms);
- elavhõbelampe (kuni 10 tükki);

- jääkõlised ja õlifiltreid, õliseid pühkmematerjale (ku- ni 20 liitrit);

- värvi-, liimi-, laki- ja la- hustijäätmeid jaepakendis (kuni 10 liitrit);

- aegunud ja kasutuskõlb- matuid ravimeid ja muid me- ditsiinilisi jäätmeid (kuni 2 kg);

- kemikaale ja pestitsiidide jäätmeid (kuni 10 liitrit);

- elavhõbekraadiklaase ja muid elavhõbedat sisaldavaid jäätmeid (kuni 2 kg);

- patareisid ja akusid (pii- ramatus koguses);
- vanapaberit ja pappi;
- segapakendeid;
- plastijäätmeid;
- penoplasti;

- lehtklaasi;
- vanametalli;
- töötlemata puitu;
- sorteeritud ehitus- ja lammutusjäätmeid, nagu be- toon, tellised, plaadid ja keraa- mikatooted;

- kasutuskõbuliku mööb- lit;

- aia- ja pargijäätmeid (ku- ni 0,4 m³).

Tasu eest võetakse vastu:

- suurjäätmeid (18.85 eur/ m³);

- sorteerimata ehitusjää- tmeid (18.85 eur/m³);

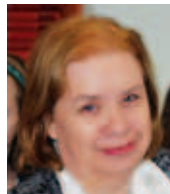
- aia- ja pargijäätmeid (11.50 eur/m³);

- eterniiti (44.85 eur/m³).

MARION AARE
Heakorraspetsialist

KÜSTLUS

Kas pooldate tervishoiutöötajate streiki?

MARIKA ALTER
Vääna raamatukogu juhataja

Nõnda ma oskan arstide streigist arvata. Eks palka tahaks ju kõik juurde, kui paraku on raha alati vähe. Meediat jälgides jääb mulje, et tegemist on "meeste" omavaheliste mängudega ning haiglate juhtimine on liiga politiseeritud. Kui see streik veel kaua kestab, peab kirikusse minema ja küünla panema, et mingit rängemat tõbe külge ei tuleks.

KAIDO KRUUSOJA
Liikva küla elanik

Meedikute streik tekitab väga vastuolulisi tundeid. Polegi päris aru saanud, kas tahetakse palgatõusu või hoopis töökoormuse vähenemist.

Iseenesest olen selle poolt, et kõigil majanduslikult hästi läheks. Kuid kui mingis valdkonnas suurendab riik kulusid, siis on oluline teada, millise valdkonna arvelt. Lihtsalt ümberjagamise tekitab pingeid. Seejärel oleme varsti järgmise streigiga silmitsi. Tahaks kuulda plaani, kuidas riigieelarve tulused suurendada. Põhiline sektor, kes riigi tulused suurendada suudab, on ettevõtlus ja eksport. Eks siit saab teha omad järeldused.

KALEV KÕNSA
Tabasalu muusikakooli direktor

Ei arva streikidest oma riigi vastu üldse hästi. Ning arstide streik korras isegi ebaeetiline. Meil on palju enam järeleaitamist vajavaid valdkondi. Jätta inimesed ravimata ei tundu mulle küll väga õige.

KRISTI NAPAST
Muraste küla elanik

Minul ja lapsel on õnneks tervis korras ning streigi ajal pole abi vaja läinud. Streigist arvan nii, et arstide suurt palgatõusu ei poolda. Küll peaks suurendama õdede, hooldajate, sanitaride ja teiste meditsiinitöötajate palgasid. Neil on väga suur koormus ning tihtilugu käib töö mitmeid tunde pistijalu. Aga saadav tasu on väike.

Uued piltimüügiaparaadid-validaatorid asuvad bussijuhi kõrval. Ühiskaart tuleb panna täpselt oranži värvi ruudu kohale, et aparaat seda loeks. Paberpilet trükitakse välja paremal küljel asuvast praost.

2x Allar Viivik

Kas ühiskaart annab rohelise tee?

Pealinna ja Harjumaa ühine kaart kehtib kolmandat nädalat. Rahvas kutsus seda värvi järgi hellitavalt ka roheliseks kaardiks. Lisaks on bussides uued piltimüügiaparaadid ning lugejad.

ALLAR VIIVIK
vallaleht@harku.ee

Harku Valla Teataja uuris koos Harjumaa Ühistranspordikeskuse (ÜTK) tegevjuhi Ago Kokseriga, kuidas uus süsteem Tallinna ja Tabasalu vahel töötab.

"Täna on üleval 92 uut aparaati. Juurde oleks neid vaja veel mõnikümme. Aparaate rendib ÜTK," räägib Kokser, kui ootab koos ajakirjanikuga Balti jaamas Tabasalu poole sõitvat bussi. Ta lisab, et igal piltimüügiaparaadil on sees GPS-i süsteem, mis hõlbustab bussijuhi tööd. "Kogu teave saabub ka ÜTK büroosse. Saame näha, kus üks või teine buss sõidab. Aasta lõpuks peaks teave olema näha läbi peatus.ee kõigile soovijatele," lubab ta.

Liinibussi astudes võtab Kokser ühiskaardi, paneb selle aparaadil asuva oranži ristküliku ehk validaatori peale ning küsib pileti Tabasallu. Mulgi Reisi bussijuht Anti Loo vaatab ekraani ning kinnitab: lugeja registreeris vaid kaardi. Sõitu kui sellist kirja ei saanud. Kulub natuke aega, kuni kõik laabub.

Paberpilet peatuses

Bussijuht Anti Loo tunnistab, et tal on esimene tööpäev pärast puhkust. Aga üht-teist teab ta arvata: "Kiiremini läheb vaid kaardiga. Aga üksikpaberpileti müük on aeglane.

Kui ma müün peatuses näiteks kolm-neli paberpiletit, siis kipun juba graafikust maha jääma," tunnustab ta. Paberpileti müük võib olla aeglasem ka selle pärast, et uus aparaat trükitab neid vaid seismise ajal, sõidu ajal pole see võimalik.

Kokser märgib, et tegelikult peaks uus süsteem olema vanast kiirem: "Tundub küll, et pileti väljatrükkimiseks kulub palju aega. Kuid tegelikult kulub vaid mõni sekund."

Suvisse sõitev Mati Soomre on ühiskaardist kuulnud, kuid pole seda veel ostnud. "Sõidan vast paaril korral nädalas ning seepärast eelistan paberil üksikpiletit," ütleb ta.

TÖÖPÄEVADEL SÕIDAB TALLINNA POOLE VÄHEMALT 65 BUSSI- VÕI MARSRUUT-TAKSOT.

Samas kiidab Soomre uut süsteemi ning selle mugavust. "Bussijuht on parem. See liigutus, et sõitja saab ise välja trükitud pileti ära rebida, hoiab aega kokku," räägib ta.

Bussid Mustamäele

Buss peatub Tabasalus. Ago Kokser ja ajakirjanik hakkavad Tallinnasse tagasi sõitu ootama. Vahepeal tuhib mõõda kommertsliinide marsruutaksosid. Nendel rohelise ühiskaardi süsteemi veel pole.

Koos meiega on peatuses veel paar ootajat, kes sõiduplaani uurivad. Mitmekesi arvestades loeme kokku, et tööpäevadel sõidab Tallinna poole vähemalt 65 busse- või marsruutaksot. "Võimalusel tahame veel tänavu käivitada siitkandist bussiliini Mustamäele.

Kallaste bussipeatuses uurib Ago Kokser koos ootajatega, mitu marsruutaksot või bussi tööpäeval Tallinna suunas sõidab. Tihti aga ei klapi kohalikele väljumisajad.

Ühiskaart Tallinnas ja Harjumaal

- Kaart maksab 2 eurot ning see kehtib septembrini 2016.
- Internetipanga kaudu saab piletit osta ja raha laadida Swedbanki, SEB, Nordea, Sampo ja Krediidipanga klientidel. Kasutada saab ka MasterCard ja Visa krediitkaarte.
- Harjumaa bussides saab kaardile raha laadida bussijuhi juures 5,10,15 jne. euro kaupa.
- Osta saab ka sularaha eest üksikpileteid.
- Sõita saab Tallinna trammides, trollides ja bussides ning Harju bussides. ÜTK peab läbirääkimisi ka Elektriraudteega.
- Vaata lisa www.pilet.ee ja www.harjuytk.ee.

Et tudengid saaksid hommikul kooli ja õhtul koju," lubab Kokser. Esialgu liigub buss küll katseliselt.

Kell 10.06 sõidab ette Tallinna buss. Seekord roheline kaart lugejas tõrkeid ei tekitanud ning teekond võib alata. Roolis istuv Ülo räägib, et sõitis hom-

mikul Tallinn-Aruküla liinil. Rahvast jagus ning selgeks said ka mõned kitsaskohad. "Eks see piletit müük veidi aeglane on. Nagu 20 aastat vana nadel arvutitel," räägib juht. Ühiskaart on tema sõnul paljudele sõitjatele veel harjumatu.

UUDISED

Harku vald võimekuselt neljas

Esmaspäeval avaldatud kohalike omavalitsuste võimekuse edetabelis on Harku vald 2011. aasta arvestuses tubli neljandal kohal.

MARKO TOOMING
vallaleht@harku.ee

Ettepoole meie koduvalda jäävad 2011. aasta arvestuses vaid Rae vald, Saue linn ning Viimsi vald. Harkule järgnevad veel kaks Harju omavalitsust, Saku ning Jõelähtme vald.

Nelja aasta lõikes, ehk aastate 2008-2011 arvestuses, on Harku vald kuuendal kohal. Ettepoole jäävad Rae ja Viimsi vald, Tallinn, Saku vald ning Saue linn. Samal positsioonil oli Harku vald ka aastate 2007-2010 arvestuses.

Kui eraldi kategooriaid välja tuua, siis elanike heaolu arvestuses on Harku vald Eestis viiendal kohal, edestades ka näiteks Rae valda ja Tallinnat. Kõrgel neljandal kohal ollakse rahvastiku ja maa kategoorias.

Kohalike omavalitsuste võimekuse indeksit arvutatakse siseministeeriumi tellimisel välja juba neljandat aastat. Indeks näitab valla või linna võimet midagi ära teha, kuid ei sisalda kohaliku omavalitsamise ega kohalike teenuste kvaliteedi ning efektiivsuse näitajaid.

Indeksi arvutamisel võetakse arvesse näiteks elanike arvu ja vanust, maa väärtust, majandusüksuste arvu, töökohti, elanikkonna keskmist tulu elaniku kohta, töötute osakaalu jne.

27. septembri volikogu istungil:

- otsustati Harkujärve spordisaali ehituse finantseerimine;
- võeti vastu Harku valla arengukava 2012-2037 muutmise määrus;
- otsustati maamaksu toetuse andmise suurus ja kord 2013. aastal;
- otsustati muuta vallavolikogu liikmete tasu ja hüvituse maksmise korda;
- otsustati muuta Alasniidu Lasteaia põhimäärust;
- määrati Harku vallavolikogu esindaja projektipõhise tegevuse toetuse hindamise komisjoni. Volikogu hakkab komisjonis esindama volikogu liige Meelis Härms;
- otsustati algatada Harku alevikus Keila metaskonna maastik nr 14 maaüksuse osa detailplaneering;
- anti seisukoht detailplaneeringu algatamiseks võimalikuse kohta Ilmandu külas Vainu 8 maaüksuse osal.

Järgmine volikogu istung toimub 25. oktoobril kell 16 vallamaja saalis.

Külakoda pidas Väänas sünnipäeva

Möödunud laupäeval tähistas Vääna külakoda sünnipäeva. Üheksa tegutsemisaasta jooksul on külakojust kujunenud vajalik kogukonna keskus, kus käiakse koos tähtpäevi tähistamas ja niisama mõnusa aega veetmas, koolitumas ja tööplaani pidamas. Pererahvast käisid tähtpäeva puhul õnnitlemas külalised lähemalt ja kaugemalt – külaelanikud, naabrid, jahimehedki. (Katrin Romanenkov)

Jahimehed töid teemakohase kingituse – potitäie pödraliha. 2x Krister Jürgenson

Naabritega hoitakse ikka häid suhteid.

Sünnipäevalised pidulaua taga.

Vääna Külakoda on hästi tuntud ka vallast kaugemal – lõppenud suvel aitas külakoja usin kollektiiv Saue vallas Vanamõisas suvelõpupeol nelja valla talendikaima küla karika Väänasse tuua. Saavutustest on ette näidata teisigi karikaid.

Deiw Rahumägi õnnitlusi vastu võtmas. 3x Katrin Romanenkov

"Maanteerattaid on minul kaks: treeningu- ja võistlusratas. Trekiratas on klubi poolt ning vajalik on ka eraldi riietus. Seda treeningutel ning võistlusel," räägib Liisi Rist.

Allar Viivik

Tabasalu rattasõitjast saab Itaalias elukutseline

Septembris peetud jalgratta maanteeõidu maailma-meistrivõistluste eel allkirjastas Liisi Rist aastase profilepingu Itaalia naiskonnaga S.C. Michela Fanini Rox. Samas klubis sõidab ka Eesti kuulsa naisrattur Grete Treier.

ALLAR VIIVIK
vallaleht@harku.ee

Kui palju tavainimene teab Eesti naisrattasõitjaid? Üle teiste särab loomulikult kaheksakordne olümpiavõitja trekisõidus Erika Salumäe. Viimasel kahel olümpial on võistelnud Grete Treier. Edasi teab nimesid vaid tõeline spordiasjatundja.

Liisi Rist elab Tabasalus ning on kasvanud sportlikus perekonnas. Kuu aega tagasi jõudis ta Itaalias profilepinguni. "Ega sealmaal väga Eestit ega meie sportlasi teata. Aga jäin Gretele sitke sõiduga silma ja siis ta pakkus mind lepingukandidaatide hulgas välja. Lepingu sain septembris," ütleb Liisi Rist Harku Valla Teatajale.

Aastase lepingu esimene laager algab Itaalias jaanuaris. Teine laager on veebruaris ning sellele järgneb pikk võistlusaeg. "Eestisse naasen kas mais või Eesti meistrivõistluste

Liisi Rist

- Liisi Rist on sündinud 1991. aastal. Tulnud viiel korral Eesti täiskasvanute meistriks ja seda nii maastiku- kui ka maanteeõidus.
- Noorteklassis on tulnud Eesti meistriks viisteistkümmel korral. Seda nii maastiku-, treki- kui maanteeõidus.
- Aastal 2011 osales esimest korda täiskasvanute MM-il, kus katkestas.
- Tänavustel Euroopa meistrivõistlustel oli Liisi grupisõidus 34. kohal.
- Vaata lisa www.rattaprofid.ee/profiilid/liisi-rist.

ajaks. Juulist olen taas Itaalias ning valmistun septembris toimuvaks MM-iks," räägib Rist.

Mõnisada naisrattaproffi

Mis tasemega on Risti uus klubi? Liisi treener Siim-Erik Alamaa ütleb, et tänavusel MM-il oli naiskond võistkondlikult seitsmes. "Tavaliselt tegutsevad naiste profiklubid koos meestega, aga S.C. Michela Fanini Rox on puhtalt naisteklubi," teab Alamaa. Tema sõnul on maailmas puhtalt naiste profiklubisid umbes 20. Euroopas tegutseb neid 10-12 ning naisprofte on maailmas umbes 200.

Risti pere on olnud väga sportlik. "Vend Tõnis on triatleet ning õde Daisi samuti rattasõitja. Käisin koos vennaga klubis kaasas. Seal avastas te-

ma konkurendi treener, et minul tuleb rattasõit hästi välja. Aastast 2005 treenisingi Kalevi jalgrattakoolis," meenutab Liisi.

Alguses sõitis ta nii trekil kui ka maanteel. Viimased paar hooaega on aga Liisi keskendunud maastiku- ning maanteeõidule.

"KUI KÄIN LAAGRIS, SIIS VÕTAB MÄGEDEGA HARJUMINE KAKS NÄDALAT."

Kui Liisi õppis Otepää spordikoolis, siis said talle tutvavaks kõik sealsed mäed ja orud.

"Mullu hakkasin õppima Tartu Ülikoolis ning jätkasin sõite Lõuna-Eestis. Praegu on akadeemiline puhkus ning

treeningbaas Pirital. Treening sõite teen Tallinna ümbruses ja koduvallas," seletab sportlane.

Mäed ei hirmuta

Ta kiidab Tabasalu-Muras-Suurupi teed, kus on rajatud korralikud kergliiklusteed. Seevastu teekond Tabasalust Piritalle on ohtlik, sest näiteks Balti jaama ümbruses puuduvad kohati rattateed.

Nädalas treenib Rist kuni mõnikümmend tundi. "Kui on vaja hooajaks valmistuda, siis kestavad treeningud kuni 30 tundi. Lühemad treeningud vältavad 15 tundi nädalas. Kilomeetreid ei oska arvestada, sest iga tund möödub erineva intensiivsusega," räägib treener Alamaa.

Kuidas saab Liisi Rist hakkama sõiduga mägedes? "Kui ma käin laagris, siis võtab mägedega harjumine kaks nädalat. Üldiselt mulle kõrgused meeldivad ning saan nendega hakkama," tunnistab ta.

Kukkumised on rattasportlaste suured vaenlased. Rist ütleb, et õnneks pole ta luid veel murdnud. Küll kukkus 2009 juunioride EM-il küünarliigese peale. "Põrutasin randmeliud ning küünarukki tuli kõvasti õmmelda. Aga ma sõitsin lõpuni, sest finišini oli jäänud vaid 20 kilomeetrit," lõpetab Liisi Rist.

Elutarkus, mis vääril talletamist

Kindlasti on paljudel helged mäletused sellest, kuidas maitseid vanaema küpsetatud kohevad pannkoogid ja isetehtud maasikamoos. Või mõni muu eriline toit, mida ainult vanaema valmistada oskas.

KATRIN ROMANENKOV
vallaelt@harku.ee

Internetist leiab tänapäeval küll retsepte rohkem, kui üks inimene elu jooksul valmistada jõuab, aga siiski on meist enamusel mõni salaröög, mis on pärit emalt või vanaemalt ja mille valmistamisõpetust kokaraamatust ei leia.

Mäletan, et minu vanaemal oli kapisahilis vana kulinud kaustik, mis oli tihedalt täis tema korrapärase käekirjaga kirjutatud retsepte. Need olid elu jooksul kogutud ja kirja pandud toidud, millest mõne valmistamist oli talle õpetanud juba tema ema ning mille nimikirja ta elu jooksul täiendas perele meelepäraseks saanud toitute ja hoidiste valmistamisõpetusega.

Klade kadus

“Klade” – nagu vanaema seda nimetas – ei leidnud küll väga sagedast kasutust, peamiselt valmisid toidud ikka mälu järgi ja pliidi potis podisevat maitstes ning maitsestades. Ainult kibekiirel hoidistamisperioodil täpsustas ta kaustikust mõne moosi või marinaadi koostisosi või siis lisas sinna katsetamise käigus välja kujunenud ja perelt erilisi kiidusõnu pälvinud roa kirjelduse, et “meelest ära ei läheks ja võibolla tahate tulevikus ise ka teha”. Paraku kadus vanaema surma järel maja müügi käigus lootusetult ka vana roheline retseptikaustik.

Raamatupoed, teler ja arvuti on toiduvalmistamise nippe ja retsepte kuhjaga täis. Olen aeg-ajalt otsinud internetist lapsepõlve lemmiktoite, mõne justkui leidnudki ja lootusrikkalt arvatist näpuga järe ajades valmis meisterdanud. Aga ükski pole tulnud päris selline nagu vanaema tehtu. Lapseea lemmiktoidud ilmselt jäävadki lapsepõlve koos mälestusega vanaemast ja tema vanast rohelisest kaustikust.

Retseptid eakatel

Nüüd tuleb leida uued maitseid ja retseptid. Korra aastas saan mõne uue nipi ja retsepti kodus katsetamiseks kaasa valla eakate päevakeskusest, kus 1. oktoobril tähistatakse rahvusvahelist eakate päeva traditsioonilise sügisandide näituse ning hoidisteküpsetiste degusteerimisega.

Lisaks niisama pidukoogi ja kohvi nautimisele pakutakse sel päeval üksteisele ja külalistele suve jooksul aiast ja metsast korjatud viljadest hoidised ja küpsetisi ning hinnatakse üksteise kätetööd. Siis

Huvilised degusteerivad “Soolase lemmiku” kategoorias võistlevaid hoidiseid.

Võidukas porgandikook.

2x Katrin Romanenkova

on päevakeskuses kaetud laud, kust leiab nii soolast kui magusat, nii purgis kui pudelis, nii külmi suupisteid kui ka alles ahjusooje hõrgutisi – ehk kuhjaga elutarkust, traditsioone ja aastatepikkuse katsetamise käigus välja kujunenud maitseid.

LAPSEEA LEMMIKTOIDUD ILMSILT JÄÄVAD-KI LAPSEPÕLVE.

Kõike, mis lauale välja pandud, palutakse maitsta ja sellele oma hinnang anda. Soovi korral annavad hõrgutiste autorid selgitusi ja jagavad retsepte. Päeva jooksul selgitatakse kõigi kokku tulnud külaliste antud hinnete põhjal välja lemmikutest lemmikumad ning lõpetuseks jagatakse ka auhindu. Olgu siinkohal kõigile lehelugejatele katsetamiseks ja soovi korral oma kaustikusse ülestähendamiseks ära toodud enim kiidusõnu pälvinud retseptid ja nende autorid.

Laua ääres kuulnud üllatushüüete ja tunnustava mõmina põhjal võib aga öelda, et kiidu- ja tänusõnad on ära teeninud kõik, kes sel päeval oma kätetööd lauale maitsemiseks tõid. Aitäh!

Kapsapirukas (III koht)

Taigen:

- 500 gr hapukoort,
- 2 muna,
- 300 gr sulatatud võid,
- 4 dl jahu,
- 2 tl küpsetuspulbrit,
- sool, suhkur.

Täidis:

- 0,5 g värsket kapsast,
- 2 spl puljongipulbrit,
- 2-3 muna.

Pool tainast panna plaadile, peale kapsasegu, siis teine

pool tainast. Ahjus 180-200 kraadi juures 45 min.

Linnuliha-kotletid (III koht)

- 450 g linnuliha,
- 1 klaas toorest riivitud kõrvitsat (mida peenem, seda parem),
- 2 sibulat,
- 2 küüslauguküünt,
- 3 muna,
- 7 spl kiirkaerahelbeid (kui kasutad sealiha, siis 4 spl),
- 2 spl hakklihamaitsesainet.

Auhinnatud toidud

- I koht – porgandikook, autor Liia Kuusik.
- II koht – kirsiliköör, autor Rein Adamson.
- III koht – kõrvitsakotlet linnulihaga, autor Aleksandra Kübarsepp.
- Kapsapirukas, autor Sirje Lõuke.
- Avokaadokaste, autor Maie Pea.
- “Soolane lemmik” – külm heeringakaste, autor Helju Vahtramäe.
- Parim magus hoidis – metsmaasikamoos, autor Larissa Püssim.
- Parim soolane hoidis – marineeritud kurgid, autor Helgi Olu.

Koolipapast, kes on pärit Harku vallast

Uue kooliaasta algul on ehk sobilik mõtiskleda mehest, kes sündis ja elas Harku valla praegustel maadel paarsada aastat tagasi ja oli tegev tolleaegse Vene tsaaririigi haridusküsimustega, mis puudutasid nii aadlikke ja linnakodanikke kui ka maarahvast – eestlasi.

MARIS VIISILEHT
SA Väana Mõis

See mees, Christoph Adam von Stackelberg, on pärit vanast baltisaksa suguvõsast. Ta sündis Väana mõisas 1777. a. Christoph Adami lapsepõlv langes kokku Väana mõisa uue häärberi ehitamise ajaga, mille võtsid ette tema vanemad Anna Gertruda ja Otto Christian von Stackelberg. See hoone seisab praegugi oma kohal ja täna õpivad seal Väana mõisakooli lapsed.

Kui Christoph oli veel väike poiss ja mängis vendadega Väana pargis, töötas ta, et “tahab kogu oma elu jooksul ainult head teha”. See on kirjas Stackelbergide perekonnapärimuses. Ta oli oma vendadest ainus, kes õppis Tallinna Kubermangu gümnaasiumis, teised käisid Rüütli- ja Toomkoolis ülal Toompeal. Muuseas, viimane taasavati üle pikkade aastakümnete sel sügisel.

Peale kubermangugümnaasiumi lõpetamist õppis Christoph Adam von Stackelberg 1797-1801 Saksamaal Göttingeni ülikoolis arsti- ja õigusteadust. Seejärel hakkas teda aga lummama šveitsi koolimehe Johann Heinrich Pestalozzi õpetus. Aastatel 1804-1816 külastas ta mitmeid kordi Yverdoni, kus asus Pestalozzi õpetajate instituut. Christoph Adamit huvitas, kuidas on Pestalozzi õppeviise edasi arendatud.

1819. aastast sai temast Tallinna kubermangu gümnaasiumi (praeguse Gustav Adolfi gümnaasiumi) direktor. Sellel ametikohal töötas ta kuni 1834. aastani. Ühtlasi täitis ta Eestimaa kubermangukoolide direktori ülesandeid. Christoph Adam von Stackelbergi ajal võeti gümnaasiumisse õppima esimesed teadaolevad eestlased.

Otto von Taube on oma mälestustes C. A. von Stackelbergi kohta 1863. a kirjutanud:

“Keiser Aleksander I tundis parun Stackelbergi hästi ja kinkis talle oma usalduse. Keiser saatis isiklikult parun Stackelbergi siia ja pani ametisse – kui misjonäri, selleks et kooli ja õpetuse, noorte kasvatusel kaudu, oma kasuliku mõju läbi meie maa elanikele, need taas kristliku elu juurde pöörata, kes pidi kui tõusev päike ratsionalistlike doktriinide ja nende laostavate mõjude tõttu surnud massid uuele elule äratama.”

C. A. von Stackelberg asutas 1821. a Tallinnas eestikeelse tütarlaste vaestekooli ning saksakeelse vaeste poeglaste töökooli.

Direktori ameti kõrval pidas ta Tallinnas pansioni, kus said prii ülalpidamise mitu vaesemat koolipoissi, nende

Joonistus Tallinna kubermangu gümnaasiumist 19. sajandil. Repro

hulgas kreiskoolis õppinud Fr. R. Kreutzwald. Gustav Suits nimetas C. A. von Stackelbergi “Pestalozzi jüngeriks”, kui ta püüdis noorest Kreutzwaldist koolitada plaanitatava seminari tulevast õpetajat.

G. Suitsu arvates mõlkus Stackelbergi peas “suur kasvatusreform, eesti rahvakool kaasa arvatud”. Nimelt oli tal kavas avada eesti koolmeistrite õpetamiseks seminar, mille paigaks valis ta Märjamaa kihelkonnas pärimise teel saadud Tolli mõisale kuuluva Kuuda karjamõisa. Sellest kinkis ta kahe talu maad rahvakooliõpetajate seminari jaoks.

J. H. Pestalozzi eeskujul pidid seminaristid õpingutest vabal ajal tegelema põllu- ja aiatöödega. 1823. a valmiski Stackelbergi eestvõttel Kuudal seminarahoone, kuid Eestimaa kuberner ja rüütelkonna vastuseisu tõttu õpetust käima panna ei suudetud.

1830. a esitas C. A. von Stackelberg uuesti seminari avamise taotluse, mis jällegi jooksis liiva. Kahjuks tema eluajal seminari avamiseni ei jõutudki, Christoph Adam suri 1841. a.

Alles 1854. a viis Friedrich von Stackelberg ellu oma onu unistuse ning soovi ja avas tolleaegse Tolli mõisa omanikuna Kuuda seminari, mis töötas 1887. aastani. 33 aasta jooksul laskis seminar välja 16 lendu ja sealt sirsus 264 eriharidusega koolmeistrit. Ka Harku vallas asunud külakoolides oli 19. saj teises pooles ja 20. saj algul ametis mitmeid Kuuda seminari kasvandikke.

C. A. von Stackelbergi kohta on öeldud, et ta oli oma ajast ees. Eestikeelse koolihariduse edendamise vajadust tunnetas ta juba 19. saj esimestel kümnenditel. Keskvõim ja rüütelkond jõudsid sellele arusaamale mitukümmend aastat hiljem.

Christoph Adam von Stackelbergi on autasustatud Vladimiri IV klassi ordeniga.

Harku valla elanikena võime uhked olla teades, et siitkandist on pärit mees, kes on aidanud kaasa meie esivanemate haridustaseme tõusule.

C. A. von Stackelberg oli seotud ka hernhuutlaste ehk vennastekoguduse liikumisega. Abielus oli ta Ungari krahvinna Josephine Brunswick de Korompaga, nende ühisest liidust sündis kolm tütart. Mis asjaoludel aga nende abielu purunes ja missugused sündmused sellega kaasnesid ning kuidas Christoph Adam von Stackelberg on seotud kuulsal heliloojal Ludwig van Beethoveniga, on juba hoopis teine lugu.

Ühisgümnaasiumi 6.-7. klassi poiste võistkond.

Erakogu

Tabasalu kooli poisid said jalgpalliturniiril teise koha

17.-24. septembrini toimusid Harjumaa koolide meistrivõistlused jalgpallis. Võistlusi peeti kahes vanusegrupis (6.-7. klass ja 8.-9. klass). Tabasalu ühisgümnaasium osales 6.-7. klassi turniiril.

LEA ILVES
Tabasalu ühisgümnaasiumi kehalise kasvatuse õpetaja

Turniirile oli registreerinud 19 võistkonda, mängud toimusid neljas alagrupis. Meie alagrupis olid vastasteks Jüri, Saue, Kurtina ja Kiili. Kahjuks Kiili võistkond viimasel hetkel loobus ja meie alagruppi jäi 4 võistkonda. Oma alagrupis alistati kõik vastased ja sellega tagati edasipääs finaalturniirile, mis toimus 24. septembril Sakus.

Finaalturniirile olid teistest alagruppidest pääsenud veel korraldaja Saku ja Viimsi, Laagri ning Maardu. Esimeses

mängus Maarduga tuli vastu võtta kibe kaotus 1:2, teine mäng Laagriga läks juba paremini – võit meile 4:1. Viimsiga oli tasavägine mäng 4:3 ja viimases mängus Sakuga tuli võit lihtsalt 6:2.

Poisid andsid endast parima, kuid turniirivõiduks sellest ei piisanud. Meie võistkonnal oli turniiri lõpuks ühepalju punkte Maardu võistkonnaga, kuid olime neile kaotanud ja seega tuli meil leppida kokkuvõttes teise kohaga.

Meie kooli võistkonnas mängisid Andreas Elstein, Freddie Heinmaa, Rasmus Kurušev, Lucas Liiva, Richard Liiva, Marcus Murumäe, Karl-Marten Mägi, Oliver Rass, Markus Remmet, Rene Rässa, Robin Sööt.

Tänu poiste treeneritele hea ettevalmistuse eest!

Ja samuti suur tänu lapsevanem Viktor Kuruševile, kes võistkonda nõu ja jõuga aitas.

Talgud mänguväljakul.

Erakogu

Mänguväljak sai uued infostendid

Kaunil septembrikuu viimasel laupäeval koguneti Murastes Kivi tn 1 laste mänguväljakule, et paigaldada infostendid. Kivi tn 1 mänguväljak on sündinud Muraste Külaseksi, Nelja Valla Kogu ja Harku valla tegusaks koostöös.

ANTI AAREMAA

Infostendidel leiavad edaspidi ära märkimist kõik tublid toetajad, aga samuti väljaku heakorra reeglid ja külainfo. Infostendid valmistamist rahastas Harku vald.

Eriliseks tegi ürituse veel

heade naabrite koostöö. Väana Külaseksist, kes on ka mänguväljaku projekti juht ja vedaja. Tööpäev sai tihe ja tõhus. Stendid said kenasti paika ja laste rõõmsad näod mänguväljakul kiitsid kogu ürituse heaks.

Kokku sai väga tegus ja esinduslik paigaldusmeeskond. Ka Harku vallavolikogu oli esindatud Anti Aaremaa ja Jaanus Härmsi näol.

Kohapeal kordineeris tegevust Katrin Krause Muraste Külaseksist, kes on ka mänguväljaku projekti juht ja vedaja. Tööpäev sai tihe ja tõhus. Stendid said kenasti paika ja laste rõõmsad näod mänguväljakul kiitsid kogu ürituse heaks.

Gruusia noored saavad ettevõtluse stardiabi

Tänu SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus (edaspidi HEAK) abile on Gruusia noored sõjapõgenikud saanud võimaluse alustada ettevõtlusega.

KAUPO REEDE
SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus juhataja

Aastal 2011-2012 toimusid HEAKi juhtimisel sõjapõgenike laagrites ettevõtluskoolitused ja anti stardiabi oma firma loomisel ja äriidee elluviimisel.

HEAK on olnud Gruusias ettevõtluse tugisüsteemide arendamisel abiks alates 2007. aastast. HEAKi sellesuunalisi tegevusi on rahastatud Eesti välisministeeriumi Arenguabi fondist.

2012. aasta augusti lõpus kohtusin Gruusias kolme alustava ettevõtjaga, kes olid meie projekti kaasabil alustanud oma äriidee elluviimist. Samuti oli visiidi eesmärgiks võtta Gruusia partneriga, kelleks on Business Consulting Network of Georgia (BCNG), kokku lõppev projekt.

Toimunud projekti käigus said ettevõtluskoolitust 100 noort grusiini või Gruusias elavat noort. Neist lõi oma ettevõtte projekti käigus 10 ja pooled neist said ka stardiabi.

Kohtumised Gruusia ettevõtjatega olid väga huvitavad. Kohtusin kohaliku turismi-ettevõtja, mesiniku ja noore ehtekunstnikuga.

Arendab turismi

Mariam Gvritishvili sai projektist 2145 eurot oma turismiagentuuri rajamiseks. Ettevõtja eesmärgiks on põhiliselt teenindada matkajaid-grupituriste. Stardiabi eest on muretsenud vajalikku matkamisvarustust, mida ettevõtja ladustab kodukontoris. Kohtumise käigus sai antud ettevõtjale soovitusi tema tegevuse arendamiseks ja kontaktide loomiseks välisriikide reisikorraldajatega. Samuti soovitusi vabavara kasutamiseks oma ettevõtte elektroonilise töö ja turunduse korraldamisel.

Et Mariamil on hea suhtevõrgustik Gruusia reisikorraldajatega ning tihe koostöö Mtskheta turismiinfokeskusega, loob see head eeldused edasiseks äritegevuseks. On ju Mtskheta vanem linnaosa ja kirik on kindlasti üheks suurimaks turismimagnetiks Tbilisi piirkonnas.

Noor mesinik

Badi Tsikubadze sai projektist toetust 1100 eurot oma mesindusfirma loomiseks. Ettevõtja mesitarud ja meetöötlemine asuvad Knolevi külas, mis on Tskhinvali piirkonnas Gruusia-Osseetia puhvertsoonis. Sinna saamiseks tuli läbida kaks relvastatud kontrollpunkti, kus oli vajalik esitada oma pass ja sõidu eesmärk nii sisenemisel kui väljumisel tsoonist.

Gruusia.

Internet

Ettevõtja ütles kohe alustuseks, et tootmist oleks võimalik laiendada arvestades turundust, sest olemasolevatest tarudest saadav mesi ostetakse praktiliselt juba kodus ära. Samas olemasolev müügiimaht ei anna võimalust hüppeliseks arenguks. Praeguse toimetamise juures on võimalik soetada juurde 1-2 taru ja sülemit aastaks.

Selleks, et tagada enam-vähem normaalne tootmisbaas, on vaja vähemalt 20 taru ja sülemit. Osalemiseks mesinikeühenduses, mis tegeleb ekspordiga, oleks vaja omada minimaalselt aga 30 taru/sülemit. Selleks oleks vaja teha esialgne investeering suurusjärgus 4000 eurot. Põhimõtteliselt on ettevõtjal olemas päris korralikud ruumid mee töötlemiseks ning samuti on olemas piisavalt maad tootmise hüppeliseks suurendamiseks. Samuti on olemas turg toodangu müügi (sh eksport). Temaga arutlesime võimaluste üle tootmist kiiresti laiendada kas laenu, mikrokrediidi või toetuste abil.

Andekas ehtekunstnik

Lika Bedianidze (17-aastane) sai stardiabi 700 eurot käsitööehete valmistamistöökoja sisustamiseks. Ettevõtja töötab asub Tbilisi äärelinnas asuvas põgenikelaagris pereelamus. Tegemist on väga andeka noore käsitöölise-kunstnikuga. Tema tegemisi toetab ema, kes aitab ehteid valmistada.

Ehete turustamisega reeglina probleeme ei ole, valminud tööd ostetakse ruttu. Ettevõtja ema aitab korraldada ka näitusväljamüüke galeriides ja ametkondlikes majades (esindused, ametiasutused jms).

Müüki toetab Facebooki lehekülj: www.facebook.com/LiiksHandmadeAccessories.

Peab arvestama, et konkreetset ehteid, mis kodulehel on üleval, on suures osas juba müüdnud. Pigem on tegu näidistega.

Ettevõtja Lika ja tema emaga nende töötoas Tbilisi äärelinnas asuvas põgenikelaagris.

Ettevõtja ei soovi teha kooptatuid, vaid pigem originaalloomingut. Seega on piltidel olevad ehted pigem võimekuse näitajad.

Noore ettevõtja isiklik soov on liikuda edasi Gruusia traditsionaalse ehtekunsti enimel tehnika (kivisulamtehnik) suunas. Selleks on aga vaja soetada lisavahendeid ja sulatusahjud. Laenu võtmise takistuseks on see, et ehetemüügist saadav tulu kulub uute materjalide ja elamise peale (madal tootlus ja hinnaklass).

Samas on ettevõtjas ja tema abistruktuurides piisavalt potentsiaali arenguks.

TOIMUNUD PROJEKTI KÄIGUS SAID ETTEVÕTLUSKOOLITUST 100 NOORT GRUSIINI.

Kokkuvõttes võib öelda, et lõppenud Gruusia projekti võib lugeda igati õnnestunuks. Õnnestumisele aitas kaasa kaks tähtsat asjaolu: põgenike suur huvi ettevõtlusega alustamise vastu ning projekti summade kokkuhoidlik kasutamine. Kokkuhoiu arvelt sai korraldada ühe lisakoolituse.

Kohtumisel leiti, et igati mõistlik on liikuda edasi ka kodanikuühenduste arendamise suunal, näiteks põgenikelaagrite elukeskkonna korralduslikud ühendused. Gruusia praktika näitab, et kuigi põgenikelaagrid on ametliku seisukoha järgi ajutised elukohad, siis tegelikult veedavad perekonnad neis väga pikki aastaid.

Selle tõenduseks on ka üks stardiabi saanud ettevõtja, kelle perekond on põgenikelaagris veetnud juba 17 aastat. Pidevalt muutuvad seisukohad põgenike elukoha staatuse üle: kas erastada need või leida nende asemele uued ja püsivad eluruumid. Seisukohad pidid vahelduma üldiselt koos ministrite vahetumisega, kuid ministrid vahetuvad sagedasti. Seega tuleks kindlasti panustada põgenikelaagrite kodanikeühendustele, mis on suunanud oma tegevuse elukeskkonna parendamisele, huviharidusele ja sotsiaalsele ettevõtlusele (nt teenused).

Stardiabi saanute paikvaatluste tulemusena tekkis selge tulevikuvajadus lisatoetuste järgi nendele ettevõtjatele, kellel on tulevikus ka ekspordipotentsiaali.

Tabasalu
Husalong

Tabasalu spordikompleksis

Broneeri sobiv aeg

603 2043

Klassikaline rootsimassaaž 1h=22 eurot
3 korda=55 eurot

meemassaaž aroomimassaaž
füsioterapeutiline hindamine
lõmfimassaaž tai massaaž

kaie@effie.ee
TEL. 6076602

AVATUD
T K 11-16
R N 14-19
SULETUD
L P E

www.facebook.com/EffieEesti

Harku valla 2012/2013 aasta mälumängu I mäng toimub 26. oktoobril kell 19.00 Klooga mnt 6a Osman Kebab Grill ruumides. Küsimused koostab võistkond Öökull. Eelnevalt võistkondadel registreerida e-posti aadressil ainer.kivisalu@harku.ee või rein.kooli@harku.ee.

Active Studio

Uus seltskonnatantsu kursus alustab Rohujuure Keskuses (Kallaste Keskus 2, Tabasalu).
www.activestudio.ee
info@activestudio.ee
tel 5191 7692

TEATED

• Aitame koostada teie majale ehitusloa ja kasutusloa saamiseks vajalikku dokumentatsiooni.
info@arhipilk.com, tel 5660 0290

• Fekaalivedu ja WC tühendus. Tel 513 9491

• Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, hind 1,09 eur/min. Vt ka ennustus.ee

• Korstnapühkija ja pottsepa teenused. Tel 5690 0686

• Liugused ja riidekapid. Abi kapi või garderoobi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee

• Müüa kütte-ja kaminapuid, pelletit ja puitbriketi. Kohaletoomine tasuta. Tel 501 5820

• Müüa puhast hobusesõnnikut aiamaa väetiseks. Pakitud u 18 kg kotidesse. Tel 503 0369

• Müüa sõidukorras sõiduauto VW Golf v.a. 1995, talvekummid velgedel, konks. Hind 500 eurot, tel 5648 1840

• Ohtlike puude turvaline langetamine. Kruvide puhastamine. Raie tööd. Tel 525 0893, 5626 0344, e-mail info@vahergrupp.ee

• Ostame kasvatatavaid vösa ja väheväärtuslikku puud. RSG Invest OÜ, tel 5688 1135

• Ostan 1-4 toalise korteri Tallinnas. Tel 5820 0800

• Ostan tehnikat, nii töökorras kui remonti vajavat – traktor, kombain, sõiduk, veok jne. Samas ostan ka vanametalli, raha kohe. Pakkuda võib kõike, tel 5678 6526

• Otsime asjalikke ehitajaid ja abitöölisi. Olamer OÜ, Olari, tel 558 4541

• OÜ Freesikoda vajab treilerit ja CNC freesijat. Asume Tabasalu küle all Tõstuse 7 (Altiia taga vanades kanalates). Andrus Olesk, 513 7488

• Settekaevude ja mahutite tühendamise. OÜ Norringsen. Tel 5662 1300

• Tartumets OÜ ostab metsakinnistuid, ka saartelt, tel 5557 7007

• Teeme erinevaid pinnaseteid ekskavaatoriga. Pakume veo- ja töstetehust kallurkraanaga. Lisaks pakume erinevat haljastusmulda, täitepinnast, täiteliva ja killustikku. Tel 552 9297, www.hexatrans.ee

• Teostame fekaalivedu ja septikute tühendamist. Tel 503 4504

• Vanametalli kokkuost, konteinerite tellimine ja transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada tasuta järelhaagist. Asume Tutermaal, tel 678 2055

• Võtan koristada eramu. Lisaks pakun akende pesu. Aeg ja tasu kokkuleppel. Tel 5591 5576, maianu9@gmail.com

• Väljaõppinud puudelangeneta teostab ohtlike puude ja okste raie ning puude kujundusloikust. Tööd tõstuki ja köistehnikaga. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458

Kvaliteetsed söödad koertele, kassidele, pisilemmikutele

Saabus müügile lai valik kvaliteetseid söötasid pisilemmikutele:

- deegule
- meriseale
- tsintšiljale
- jänesele
- tuhkrule
- hamstrile
- rotile

Tabasalu Lemmikloomade Kauplus
E-R 10.00-18.00
L 10.00-14.00

Teenuste 2, Tabasalu
Tel. 5636 6971

BonaVentura
Kvaliteettoit koerale ja kassile
www.lemmikutoit.ee

Harku vallavalitsus teatab

Harku vallavalitsuse 25. septembri 2012. a korraldusega nr 890 on algatatud Tabasalu alevikus Looduse tn 1 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu koostamine eesmärgiga suurendada ehitusõigust. Sisuliselt on detailplaneeringu taotlemise eesmärgiks välja selgitada võimalused Looduse tn 1 katastriüksusel kehtiva detailplaneeringuga ("Tabasalu alevikus Tabasalu põhjaosa 13. kvartali osa detailplaneering", kehtestatud Harku vallavolikogu 27.09.2007 otsusega nr 90) määratud ehitusõiguse suurendamiseks (ehitusala pind ja hoonestusala) vastavalt kehtivale Tabasalu põhjaosa detailplaneeringule. Planeeritav ala asub Tabasalu alevikus Looduse tn 1 katastriüksusel (katastriüksuse tunnus 19801:002:2107), ala suurus on ca 0,4 ha. Planeeritav ala piirneb Looduse tänava, Suvituse-ehituskrunt, Pia ja Looduse tn 3 kinnistutega ning reformimata riigimaaga.

Harku vallavolikogu 27. septembri 2012 otsusega nr 68 on algatatud Harku alevikus Keila metskond maatükk nr 14 maaüksuse osa detailplaneeringu koostamine eesmärgiga jagada olemasolev maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksus (tunnus 19814:001:0154, pindala 462,2 ha), nii et moodustataks üks ärimaa sihtotstarbega (detailplaneeringu liik sideehituse maa) krunt (ca 500 m²) ja määrata sellele iseseisva mobiilside sõrestikmasti püstitamise ehitusõigus.

Harku vallavolikogu 27. septembri 2012 otsusega nr 70 on kehtestatud Laabi külas Juhani 5 ja Õispuu maaüksuste ning lähiala detailplaneering.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 35 lg 6 teatab Harku vallavolikogu 27. septembri 2012 otsuse nr 71 "Harku alevikus Keila metskond maatükk nr 14 maaüksuse osa detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise" vastuvõtmisest.

Planeeritava ala moodustab Keila metskond maatükk nr 14 (katastriüksuse tunnus 19814:001:0154), mis asub Harku alevikus, Harku valla, Saue valla ja Tallinna linna piiride ääres Harku metsas. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on jagada olemasolev maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksus, nii et moodustataks üks ärimaa sihtotstarbega (detailplaneeringu liik sideehituse maa) krunt (suurusega ca 500 m²) ja määrata sellele iseseisva mobiilside sõrestikmasti püstitamise ehitusõigus. Detailplaneering algatati Harku vallavolikogu 27. septembri 2012 otsusega nr 68, koostamise korraldaja on Harku vallavalitsus (Ranna tee 1 Tabasalu) ja kehtestaja Harku vallavolikogu (Ranna tee 1 Tabasalu). Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik, sest planeeringu algatamise ja lähteseisukohtade kinnitamise kontekstis ei ole ette näha planeeringuga kaasnevaid negatiivseid kõrvalmõjusid. Planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulisi kahjulikke tagajärgi nagu vee, pinnase või õhusaastatus, jäätmehäired, müra, vibratsioon, valgus, soojust, kiirgust ja lõhnu. Vastavalt Maa-ameti kaardiserverile detailplaneeringu vahetus lähialas Natura 2000 alasid ei paikne. Kavandatud tegevus ei avalda olulist mõju ning ei põhjusta keskkonnas pöördumatuid muudatusi, ei sea ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit ega vara. Korraldusega on võimalik tutvuda Harku vallavalitsuses tööpäeviti tööajal või elektroonilise dokumendiregistri vahendusel aadressil www.harku.ee.

tabasalu REHV

avatud E-R 9-18

AUTOREMONT

GSM 522 8345
Kooli 2A, Tabasalu

JÜRI TEED OÜ –
parim hinna ja kvaliteedi suhe!

tänava- ja äärekivide müük ning paigaldus
kaevetööd • haljastus • muru niitmine
transport

Tel. +372 5333 4566
e-post: info@juriteed.ee www.juriteed.ee

TISK KÜSI INFOT 50 39159

SPORDIKLUBI HOTSPORT
Treener TAIMI AINJÄRV

AEROOBICA

Esmaspäev 19.00 BODY-AEROOBICA
Neljäpäev 19.00 RINGTREENING

TREENINGUD TOIMUVAD ALASNIIDU LASTEAIAS: PUISNIIDU 7, TISKRE KÜLA
WWW.HOTSPORT.EE

Aedade ja väravate ehitus, väravaautomaatika ja uksetelefonide paigaldamine, avamine mobiilist, lipud ja lipumastid, GSM valvaseadmed ja palju muud, vaata kodulehelt www.lounaekspert.ee.

Tel 509 7627

Ranna Moisa lasteaed

Rannamoisa lasteaed võtab tööle ÕPETAJA ABI.

CV ja soovivaldus saata margit@rannamoisa.edu.ee.

Pangapealse Lasteaed

Kuulutame välja konkursi õpetaja ametikohale (1,0) põhikohaga õpetaja lapsehoolduspühkuse ajaks.

Vajalikud dokumendid – avaldus ja CV saata e-postile info@pangapealselasteaed.ee Lisainfo telefonil 609 8230

Active Studio

kutsub lapsi tantsima! Tunnid toimuvad Rohujuure Keskuses (Kallaste Keskus 2, Tabasalu).
www.activestudio.ee
info@activestudio.eetel
5191 7692

Oled oodatud **krja hatha jooga** kursusele Murastes Silmatera mudilasmajas Põhjaristi puistee 7, alates 24. oktoobrist kolmapäeviti. Kell 18.00 edasijõudnud, kell 19.30 algajad.

annika@laronda.ee
www.laronda.ee
Tel 527 0813

25. oktoobril kell 12.00 toimub Tabasalu raamatukogus lugejate kohtumine kirjaniku ja stsenaaristi Teet Kallasega.

Kõik kirjandushuvilised on oodatud!

Hea kultuuri- ja spordisõber!

Saue Linnavarahaldus annab üürile erinevateks kultuuri- ja spordiüritusteks, individuaalseks treenimiseks või sünnipäevade pidamiseks

- kontsertsaali kuni 250 inimesele
- võimla (korvpall, jalgpall, tennis)
- ujula, lastebasseini
- erinevad ringitoad
- käsitöö- ja kunstiklassid
- staadioni
- kunstnurgaga jalgpalliväljaku
- jõusaali

Helista ja küsi lisa telefonil 659 6611, meil on Harjumaa soodsaimad hinnad!

Saue Linnavarahaldus
Nurmesalu tn 9, Saue 76506

HARKU VALLA TEATAJA

Väljaandja: Harku vallavalitsus, Ranna tee 1, Tabasalu 76901, Harju maakond, tel 600 3848, faks 600 3854.

Toimetaja: Katrin Romanenkova, tel 606 3830, katrin.romanenkova@harku.ee. Reklaam ja müük: Regina Lilleorg, tel 646 2214, myyk@harjuelu.ee.

Artiklid ja kaastööd saata: vallaleht@harku.ee. Koduleht: www.harku.ee

Kujundus ja kirjastaja: Kirilille Kirjastus AS. Trükk: AS Printall.

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal neljapäeval. Vallaleht ei ilmu juulikuus ja riigipühadel. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd lühendada ja redigeerida.

Raamatupidamisteenused,
majandusaasta aruanded,
vanad perioodid –
OÜ, KÜ, MTÜ
Info 527 3923 Moonika või
moonika@erten.ee
www.erten.ee

baranka.ee
**Rehvid
igale
autole**
Parim hind!
Uuri lähemalt: www.baranka.ee

UUSMAA
KINNIVARANAD

Meid kliendid soovivad

ANDRUS SOONSEIN
HARKU MAAKLER
509 4112

KADRI KUNING
HARKU MAAKLER
527 7354

Aia- ja metsatehnika hooldus, remont ja tarvikud

Hooaja lõpuni muruniidukite
täishooldus vaid

25€

Aiatohter Tabasalu

Asukoht: Tabasalu, Ranna tee 2

Telefon: 51 33 571

tabasalu@aiatohter.ee

Aiatohter Keila

Asukoht: Keila, Ülejõe 2

Telefon: 58 327 282

keila@aiatohter.ee

www.aiatohter.ee

**Muraste külaselts
kutsub**

MURASTE
LOODUS KODUS

täiskasvanud, kes vett ja km ei pelga!

**13.oktoobril
kell 10.30**

Matk ümbes Muraste

kogunemiskoht Muraste külapeo plats

Matkale jalga kindlasti kummikud või matkasaapad ja
vettpidavad säärised.

Vajalik eelregistreerimine: kultuurjasport@muraste.ee; 52 20 226

Kaasa soe jook ja söögipoolist.

KODUSOOJUS TOOTJALT!

Oleni kvaliteetset kütteõli oma kodu tarbeks saad
osta volitatud edasimüüjatelt ja ka otse Orlenilt.

**Telli kütteõli
626 4690**
www.orlen.ee

ORLEN
BALTIMAASE DEERISE
KÜTTEÕLI TOOTJA

Anne Velli kontsert-kohtumine

ELAME VEEL!

20. oktoobril kell 13.00
Kumna Kultuuriadas

Anne Velli kontsert ja raamatu
„Türkiissinine” tutvustus.

Pilet 1€
Võta kaasa hea tuju ja tantsukingad
ning tule veeda tore pärastlõuna.

Pakume teed, kohvi ja küpsiseid.
Võta kaasa endale meelepärane
suupiste.